

ONAFHANKELIJK PAPENDRECHT

Aan de voorzitter van de Gemeenteraad van de gemeente Papendrecht,
T.a.v. mevrouw Margreet van Driel
Markt 22
3351 PB Papendrecht

Papendrecht 27 januari 2025
Onderwerp Opvang asielzoekers en vreemdelingen in Papendrecht. Hoe gaan we om met de migratieproblematiek waarbij we recht doen aan de gewenste kleinschaligheid, het draagvlak in de samenleving en de schaal passend bij Papendrecht?

Geachte mevrouw van Driel,

Namens onze fractie wordt hierbij een aantal vragen ex artikel 40 van het Reglement van Orde bij u ingediend met het verzoek deze ter beantwoording door te geleiden naar het College alsook om deze ter kennis te brengen van de overige leden van de Gemeenteraad.

Het rapport van de Stichting Internationaal Kernpunt Migratie vat de migratieproblematiek alsmede de problematiek rondom de opvang van asielzoekers en vreemdelingen kernachtig samen (aan het einde van het rapport op bladzijde 38):

“Laten we hopen dat in de toekomst het besef zal groeien bij de politiek dat er echt structurele oplossingen nodig zijn en dat besef uiteindelijk tot meer en beter overleg zal leiden en als gevolg daarvan een mooi resultaat zal opleveren in de vorm van breed gedragen, goede, respectvolle en uitvoerbare oplossingen voor de migratieproblematiek! Vooral nog staan wij met verbazing aan de kant gade te slaan hoe de problematiek in Nederland steeds verder escaleert en hoe apathisch de politiek daarop reageert met intern paniekvoetbal, maar zonder aandacht voor de werkelijke oorzaken en de benodigde structurele oplossingen.”

De migratieproblematiek staat hoog op de politieke agenda en we kunnen vaststellen dat het debat steeds verder escaleert. Op het lokale niveau, binnen de gemeente, komt het beleid tot uiting en worden de belangentegenstellingen scherper. Onafhankelijk Papendrecht heeft in deze

bestuursperiode naar oplossingen gezocht. Maar de kritische inbreng van de fractie leidde niet tot instemming van de gemeenteraad.

→ Zo werd de motie oproep tot aanpassing van de spreidingswet verworpen.

→ En ook onze motie Geen tweede opvanglocatie Weteringsingel werd verworpen.

De fractie van Onafhankelijk Papendrecht is van mening dat het migratievraagstuk en de daarmee samenhangende problematiek niet op lokaal niveau (van de gemeente Papendrecht) alleen kan worden opgelost. Wat we op lokaal niveau wél kunnen doen is zo goed mogelijk afstemming organiseren met inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijfsleven. Bij de discussie rondom de Weteringsingel 14 is veel commotie losgekomen in de samenleving. Het leidde zelfs tot vragen in de Tweede Kamer (door Joost Eerdmans, JA21) en ook minister Faber reageerde.

Een inwonster van onze gemeente organiseerde een petitie tegen de komst van 80 asielzoekers in het centrum en hield een vurig pleidooi 'Vang geen AMV-ers op in de Meent'. De vragen die Onafhankelijk Papendrecht had gesteld werden beantwoord, maar vanuit de gemeente werd stilzwijgen in acht genomen in de richting van de petitionaris en bezorgde omwonenden. Ook als zij naar de voorlichtingsbijeenkomsten waren gekomen die in de Morgensterkerk werden gehouden. Een groep van bijna 2.000 inwoners die de petitie had ondertekend liet de gemeente in de kou staan en deze mensen voelen zich niet gehoord. Ook is vrijwel dagelijks op sociale media (Facebook) te lezen wat hierover wordt gezegd via 'Papendrecht Topics'. De communicatie met deze groep mensen is, zo wordt ons voorgehouden, vanuit de gemeente stopgezet.

1. Waarom heeft de gemeente de communicatie met deze groep verontruste burgers stopgezet?

Het is ons opgevallen dat vanuit de gemeente ook geen enkele moeite is gedaan om met de petitionaris en de kritische omwonenden het gesprek aan te gaan. Wat zij te zeggen hebben is vermeldenswaard en wij citeren uit het pleidooi dat petitionaris Nikita de Ruiter hield:

“Het is belangrijk dat we de belangen van zowel de huidige als toekomstige bewoners beschermen en ervoor zorgen dat de buurt aantrekkelijk en leefbaar blijft voor iedereen. Kwetsbare kinderen, vooral degenen die mogelijk lijden aan PTSS door traumatische ervaringen, hebben een veilige en rustige omgeving nodig om tot rust te komen en te herstellen. Een drukke, prikkelrijke locatie zoals een winkelcentrum is hiervoor simpelweg niet geschikt. De constante stroom van mensen, geluiden, felle lichten en algemene bedrijvigheid kan overweldigend zijn en hun situatie verergeren waardoor de eerder genoemde problemen op het winkelcentrum ook weer verergeren. Daarnaast hebben deze kinderen maar weinig te besteden en worden ze straks dagelijks omringt door luxe, wat dus ook weer uitnodigt tot diefstal. Deze kinderen hebben behoefte aan stabiliteit en een omgeving waarin zij zich beschermd en veilig voelen, zonder voortdurend blootgesteld te worden aan externe prikkels die hen opnieuw kunnen traumatiseren, bijvoorbeeld een koningsdag, een kermis of de schaatsbaan die altijd druk bezocht word op de Meent. Een winkelcentrum biedt geen ruimte voor die rust die zij zo hard nodig hebben. Voor hun welzijn en herstel is het van essentieel belang dat zij in een rustige, minder hectische omgeving worden opgevangen.”

2. Het nastreven van het bijdragen op lokaal niveau aan het oplossen van de migratieproblematiek is een politiek-bestuurlijk doel. Maar tegen welke prijs willen wij hiermee doorgaan?

In politiek Den Haag is men hierover verdeeld. In oktober 2024 hebben de regeringspartijen aanvullende afspraken over het asiel- en migratiebeleid gemaakt. Dat betekende dat de veelbesproken noodwet van tafel is. Dat was nodig, omdat deze wet sowieso in het parlement zou stranden. En met deze afspraken van het kabinet kwam een streng migratiebeleid tot stand dat juridisch houdbaar is en een normale parlementaire behandeling kan doorlopen. De kabinetten Rutte hadden het migratiebeleid jarenlang laten versloffen. De Raad voor het Openbaar Bestuur heeft daar een kritisch rapport over geschreven.

De Tweede Kamer nam vorig jaar een motie aan om de spreidingswet zo snel mogelijk in te trekken. Het is daarentegen wel zo dat deze motie meer een symbolische waarde heeft dan dat hij direct effect heeft. Maar minister Faber heeft gemeld dat de spreidingswet dit jaar zal worden ingetrokken. En gesteld dat dit inderdaad gaat gebeuren, is het dan nog wel zo verstandig om als gemeente Papendrecht een overeenkomst met het COA te sluiten voor de duur van vijf jaar? Nog even afgezien van tal van uitvoeringsproblemen. Er is volgens ons onvoldoende draagvlak in de samenleving voor de opvanglocatie Weteringsingel 14. Niet alleen vanwege de petitie maar ook de omwonenden hebben er moeite mee. En het plaatselijke bedrijfsleven heeft er moeite mee getuige het bezwaarschrift van de BIZ Centrum Papendrecht.

Politiek gesproken heeft de gemeenteraad met het aannemen van de Langetermijnvisie Huisvesting en integratie asielzoekers en vluchtelingen gemeente Papendrecht zijn rol gepakt. Op pagina 7 lezen we het volgende zinnetje: “Gemeente Papendrecht heeft indicatief een opgave van 183 opvangplekken, waaronder 16 AMV. Met de 183 plekken is Papendrecht goed voor 0,2% van de landelijke opgave.” In de uitwerking van de Langetermijnvisie door het College komt Papendrecht echter uit op een veel hoger aantal AMV-ers.

Op pagina 8 staat te lezen waarom het aantrekkelijk is voor een gemeente om mee te werken. “Gemeenten krijgen een jaarlijkse vergoeding op basis van het aantal asielzoekers. Daarnaast wil het kabinet via een bonussysteem gemeenten stimuleren om vrijwillig plekken aan te bieden voor asielopvang. Gemeenten kunnen deze uitkeringen vrij besteden. Gemeenten kunnen een vrij besteedbare uitkering krijgen voor de duurzame opvangplekken die zij beschikbaar stellen boven hun indicatieve deel. Ook kunnen ze een vrij besteedbare uitkering krijgen voor bijzondere opvangplekken (bijvoorbeeld voor AMV-ers). Daarnaast is er ook een bonussysteem voor de provinciale opvangopgave. De hoogte van de uitkeringen varieert van 1.000 euro tot 4.000 euro per plek en is afhankelijk van het soort opvangplekken en de duur waarop de plek beschikbaar wordt gesteld.” Het COA betaalt in principe alle kosten, maar er zijn ook gerelateerde uitgaven die door de gemeente worden bekostigd, al is niet duidelijk om welke uitgaven en de hoogte ervan het nu precies gaat. Het zou goed zijn als er jaarlijks een staatje van de bonussen die de gemeente heeft ontvangen naast de extra gerelateerde uitgaven zou worden vrijgegeven.

3. Kan de gemeenteraad jaarlijks een overzicht ontvangen van de ontvangen bonussen, de totale kosten van de opvang en de aan de opvang gerelateerde kosten die door de gemeente dienen te worden bekostigd (waarvoor het COA geen vergoeding biedt)?

Als we kijken naar Doel 3 (van de Langetermijnvisie Huisvesting en integratie asielzoekers en vluchtelingen gemeente Papendrecht): Het huidige draagvlak onder inwoners en organisaties behouden op pagina 9 dan kunnen we vaststellen dat dit bij de tweede opvanglocatie Weteringsingel 14 niet goed uit de verf is gekomen. In Doel 3 staat het volgende: “Inwoners, ondernemers en maatschappelijk middenveld betrekken we proactief, om steun voor de huisvesting en integratie van asielzoekers en vluchtelingen te behouden. De gemeente communiceert open, transparant, gestructureerd en met regelmaat.” Eigenlijk is dit niet gebeurd en ook niet goed gelukt, getuige de petitie tegen de komst van de tweede opvanglocatie en het protest van ondernemers en omwonenden. Bijna tweeduizend mensen vinden het geen goed idee.

4. Welke conclusies verbindt het College van B&W hieraan? Is het dan niet zaak om in gesprek te gaan in plaats van vast te houden aan de gemaakte keuzes?

Ook staat iets verderop te lezen, op pagina 11, dat Papendrecht inzet op een goede spreiding van locaties over Papendrecht. Zowel in de oude als in de nieuwste wijken. Punt is alleen dat we daar op dit moment nog geen voorbeelden van hebben gezien. Bij de Poldermolen zien we daarentegen wel dat de opvang niet remmend werkt voor geplande planologische ontwikkelingen (pagina 12). Maar onder het hoofdstuk het draagvlak behouden (op pagina 14) staat in de Langetermijnvisie weer dat we inwoners, ondernemers en maatschappelijk middenveld proactief betrekken om steun voor huisvesting en integratie van asielzoekers en vluchtelingen te behouden.

Maar dat is volgens ons dus niet gebeurd bij de tweede opvanglocatie. De gemeenteraad heeft dus een Langetermijnvisie vastgesteld maar het College van B&W houdt zich hier niet (volledig) aan. Dat roept de volgende vragen op:

5. In hoeverre is de gemeenteraad dan nog aanspreekbaar op het beleid van het College van B&W?
6. Wie nemen zitting in de zogenaamde programma-commissie die ‘de strategie’ gaat uitwerken (pagina 17)?

Het is thans niet erg transparant, zeker niet als het om de uitwerking (door het College van B&W) gaat.

In het persbericht (november 2024) van de Provincie Zuid-Holland maakte de Commissaris van de Koning bekend dat de gemeenten tot 77% van de gevraagde opvangplekken waren gekomen. Citaat uit het persbericht: “Minister Faber maakt op basis van de provinciale verslagen een voorstel rondom deze asielopvang. Zij verwerkt de resterende asielopgave in een verdeelbesluit, die zij voor het einde van dit jaar bekend zal maken. Om tot het aanbod in provinciale verslag te komen, gaan de gemeenten met elkaar in gesprek om te bepalen welke gemeenten opvangplekken kunnen aanbieden en hoeveel dat er zijn. Voor de wet is het belangrijk hoelang de opvang beschikbaar is en of het COA (het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers) daadwerkelijk mensen kan plaatsen op deze plekken. De commissaris van de Koning doet vanuit zijn bestuurlijke verantwoordelijkheid een herhaald beroep op de minister om de Spreidingswet uit te blijven voeren:

“Bijna alle gemeenten in Zuid-Holland werken onvermoeibaar aan de opvang en daar ben ik enorm trots op. Tegelijkertijd zijn we voor een eerlijke spreiding, betere voorzieningen en structurele oplossingen als het gaat om financiën, zorg en onderwijs. De opgave van Zuid-Holland is de hoogste van Nederland, in één van de meest dichtbevolkte gebieden met vaak sociaaleconomische problematiek. De druk is in Zuid-Holland groot. Hierdoor moeten gemeenten scherpe keuzes maken en dit maakt het uitdagend om een geschikte locatie voor asielopvang te vinden. Het is aan het rijk om nu te komen met een heldere en werkbare koers.”

Maar het Rijk (Den Haag) heeft bij monde van minister Faber aangekondigd de IND en het COA te willen ontmantelen. De uitvoeringsorganisaties zouden zo'n 85% van hun budget verliezen. Als de gemeente Papendrecht met het COA een overeenkomst sluit voor de opvang van AMV-ers lijkt een periode van vijf jaar daarom aan de hoge kant.

Resumerend vraagt Onafhankelijk Papendrecht zich af waarom het College van B&W het gesprek niet aangaat met de gemeenteraad. Maar ook met de samenleving, de inwoners en de ondernemers?

Het is duidelijk dat vanuit de landelijke politiek aangestuurd wordt op het verder indammen van de migratieproblematiek, terwijl de provincie en de gemeente proberen daar via de spreidingswet handen en voeten aan te geven. Tegelijkertijd zien we dat de gemeente Papendrecht moeite heeft om aan de opgave van opvang van asielzoekers en vreemdelingen te voldoen en ook andere uitdagingen heeft, zoals woningbouw en het bevorderen van de leefbaarheid.

Als de spreidingswet dit jaar wordt ingetrokken dan heeft dat effect op het aantal asielzoekers en vreemdelingen die opgevangen zullen worden. Eerder heeft Onafhankelijk Papendrecht bepleit kleinschalige opvanglocaties in te richten, verspreid over het grondgebied in lijn met de Langetermijnvisie, waarbij wij aan een schaal denken van maximaal 25 mensen per locatie. Het is dan zaak, wederom in lijn met de Langetermijnvisie conform Doel 3 (*“Inwoners, ondernemers en maatschappelijk middenveld betrekken we proactief, om steun voor de huisvesting en integratie van asielzoekers en vluchtelingen te behouden. De gemeente communiceert open, transparant, gestructureerd en met regelmaat.”*) te zoeken naar geschikte locaties die kleinschalig zijn, waarvoor draagvlak bestaat en die passend zijn bij de schaal van Papendrecht.

7. Hoe kijken we hier als gemeente met elkaar tegenaan?

Wij danken u voor de beantwoording en zien uit naar een openbaar debat.

Met vriendelijke groet,

De fractie van Onafhankelijk Papendrecht.